

Itä-Suomen aluehallintovirasto
Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat

Kaavin perusturvalautakunta
PL 13
73601 KAAVI

Lastensuojelun määräaikojen valvonta

Valvonnan kohde

Kaavin kunta

Asian aikaisempi käsittely aluehallintovirastossa

Aluehallintoviraston määräys 20.4.2021

Itä-Suomen aluehallintovirasto on antanut asiassa määräyksen 20.4.2021. Määräyksen mukaisesti Kaavin kunnan on tullut viimeistään 15.7.2021 mennessä huolehtia siitä, että

- 1) lastensuojeluilmoitukset ratkaistaan lastensuojelulain 26 §:ssä säädetyn tavoin viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä ilmoituksen tai hakemuksen vastaanottamisesta ja
- 2) palvelutarpeen arvioinnit laaditaan lastensuojelulain 26 §:ssä ja sosiaalihuoltolain 36 §:ssä säädetyn tavoin ilman aiheetonta viivytystä, viimeistään kolmen kuukauden kuluessa lastensuojeluasian vireille tulosta ja että
- 3) henkilöstöresurssit ovat riittävässä suhteessa lastensuojelulain velvoitteisiin ja asiakasmääriin.

Itä-Suomen aluehallintovirasto on määräyksessään velvoittanut Kaavin kunnan toimittamaan aluehallintovirastolle selvityksen vireille tulleiden lastensuojeluasioiden sekä palvelutarpeen arviointien

käsittelyajoista sekä määräaikojen ajan tasalle saattamisen vuoksi tehdyistä jatkotoimenpiteistä viimeistään 30.7.2021 klo 16.15. Selvityksessä tulee mainita myös lastensuojelun käytössä oleva henkilömäärä tehtävittäin.

Kaavin kunnan selvitys 30.7.2021

Itä-Suomen aluehallintovirastoon 30.7.2021 saapuneen Kaavin kunnan selvityksen perusteella lastensuojelulain 26 §:ssä säädettyjen määräaikojen käsittelyissä on edelleen viivästyksiä.

Kaavin kunta on ryhtynyt toimenpiteisiin määräaikojen lain mukaiseksi saattamiseksi mm. tarkastamalla palvelutarpeen arviointien tosiasiallisen tilanteen ja rekrytoimalla määräaikaisen lastensuojelun sosiaalityöntekijän 31.12.2021 saakka.

Valvontaprosessin alussa ajalla 1.10.2019 – 31.3.2020 Kaavin kunnan määräaikojen ylitykset olivat 2 kappaletta vireille tulleiden lastensuojeluasioiden käsittelystä (6,3 % kaikista) ja 9 kappaletta (40,9 %) kaikista palvelutarpeen arvioinneissa.

Saadun selvityksen perusteella luvut ovat tällä hetkellä ajalla 1.4.2021 – 30.7.2021 6 kappaletta (17,1 % kaikista) ja 1 kappale (25 % kaikista). Tämän lisäksi palvelutarpeen arviointien osalta on huomioitava 9 kappaletta aiempien viranhaltijoiden aloittamia palvelutarpeen arviointeja, jotka ovat kesken. Näistä saadun selvityksen perusteella on tosiasiallisesti kesken 4 kappaletta.

Aluehallintovirasto toteaa, että lastensuojelun määräaikojen valvonnan lisäksi, aluehallintovirastossa on vireillä Kaavin kunnan sosiaalihuollon järjestämistä koskeva asia. Lastensuojeluasioiden käsittelyn asianmukaisuutta ja ajantasaisuutta on 1.7.2021 valvontatarkastuksessa saadun tiedon mukaan edistänyt myös se, että kunnassa on sijaiskelpoisuuden omaavan sosiaalityöntekijän lisäksi aloittanut työskentelyn sosiaalityöntekijän kelpoisuuden omaava vakituinen sosiaalijohtaja. Lastensuojelulain mukaiset palvelutarpeen arvioinnit ja päätökset pystytään tekemään kunnan vakituisten viranhaltijoiden toimesta. Tilanne on selkeästi parantunut alkuvuoteen 2021 verrattuna.

Asiassa saadun selvitysaineiston perusteella aluehallintovirasto toteaa, että lastensuojelulaissa säädetyissä määräajoissa on edelleen ylityksiä Kaavin kunnan aloittamista toimenpiteistä huolimatta. Tästä johtuen aluehallintovirasto pyysi 20.4.2021 antamansa määräyksen noudattamisen valvonnan vuoksi Kaavin kuntaa toimittamaan selvityksen vireille tulleiden lastensuojeluasioiden sekä palvelutarpeen arviointien valmistumisen käsittelyajoista ajalta 1.8.2021 – 30.9.2021. Samalla aluehallintovirasto varasi Kaavin kunnalle tilaisuuden tulla kuulluksi hallintolain 34 §:n tarkoittamalla tavalla uuden määräyksen antamisesta.

Kaavin kunnan selvitys 14.10.2021

Itä-Suomen aluehallintovirastoon 14.10.2021 saapuneessa Kaavin kunnan selvityksessä todetaan, että ajalla 1.8.-30.9.2021 vireille tulleita lastensuojeluasioita on tullut vireille 7 kappaletta. Näistä käsittely on aloitettu lakisääteisen 7 vuorokauden kuluessa neljässä asiassa, yli 14 arkipäivän kuluessa yhdessä asiassa ja 2 asiassa käsitteilyä ei ole aloitettu, mutta 7 arkipäivän määräaika ei ole vielä ylittynyt.

Palvelutarpeen arvioinneista kolmen kuukauden määräajassa on valmistunut yksi arviointi, 3–4 kuukauden sisällä yksi arviointi, yli 4 kuukauden sisällä 4 arviointia, asian käsittely on kesken kolmen kuukauden määräajan sisällä kolmessa arvioinnissa ja 14 arvioinnissa asian käsittely on kesken ja kolmen kuukauden määräaika on ylittynyt.

Selvityksen mukaan lastensuojelun sosiaalityöntekijän virka ja perhetyöntekijän toimi pyritään vakinaistamaan ensi vuoden alusta.

Asian (dnro V/24183/2021) siirto Valvirasta

Valvira on siirtänyt Kaavin kunnan lastensuojelun määräaikoja koskevan valvonta-asian (V/24183/2021) hallintolain (434/2003) 21 §:n sekä Valviran ja aluehallintovirastojen välisen toimivallanjaon mukaisesti Itä-Suomen aluehallintoviraston käsiteltäväksi ja niitä mahdollisia toimenpiteitä varten, joihin valvonta antaa aluehallintovirastossa aiheutta.

Asiassa Terveiden ja hyvinvoinnin laitos lähetti kuntien kirjaamoiden sähköpostiosoitteisiin lastensuojelun määräaikojen toteutumista ajalla 1.10.2020 - 31.3.2021 koskevan kyselyn. Vastaukset kyselyyn tuli antaa 15.4.2021 mennessä

Kaavin kunta ei vastannut lastensuojelun määräaikoja koskevaan kyselyyn.

Valvira harkitsi asiassa huomautuksen antamista Kaavin kunnalle ja varasi Kaavin perusturvalautakunnalle hallintolain 34 §:n mukaisesti tilaisuuden antaa asiassa ennen sen ratkaisemista kirjallisen selityksen.

Kaavin perusturvalautakunnan Valviralle 30.9.2021 antaman selityksen mukaan tilanne Kaavin sosiaalitoimistossa oli alkuvuodesta 2021 se, että silloinen sosiaalijohtaja oli sanoutunut irti tehtävästään 19.1.2021. Hän oli jäänyt yllättäen pois ja hänen tilalleen oli palkattu määräaikaisesti silloinen vanhustyön palveluohjaaja, joka ei ollut tehnyt lastensuojelutyötä eikä täten tuntenut tätä tehtäväkokonaisuutta. Uuden työn haltuun ottaminen, ruuhkautunut työtilanne, työntekijäresurssin puute ja pitkän ajan selvittämättömät asiakasasiat aiheuttivat tilanteen sekavuuden. Va. sosiaalijohtaja ei ollut saanut työhönsä perehdytystä edeltäjältään. Silloisessa työtilanteessa töiden priorisointi oli hyvin haastavaa. Sosiaalitoimistossa työskenteli ainoastaan va. sosiaalijohtaja sekä kaksi aikuispuolen palveluohjaajaa.

Ratkaisu

Itä-Suomen aluehallintovirasto määrää, että Kaavin kunnan tulee viimeistään 28.2.2022 mennessä huolehtia siitä, että

- 1) lastensuojeluilmoitukset ratkaistaan lastensuojelulain 26 §:ssä säädetyin tavoin viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä ilmoituksen tai hakemuksen vastaanottamisesta ja**
- 2) palvelutarpeen arvioinnit laaditaan lastensuojelulain 26 §:ssä ja sosiaalihuoltolain 36 §:ssä säädetyin tavoin**

ilman aiheetonta viivytystä, viimeistään kolmen kuukauden kuluessa lastensuojeluasian vireille tulosta ja että

- 3) henkilöstöresurssit ovat riittävässä suhteessa lastensuojelulain velvoitteisiin ja asiakasmääriin.**

Aluehallintovirasto antaa Kaavin kunnalle huomautuksen vastaisen toiminnan varalle siitä, että sen tulee huolehtia, että kunta antaa pyydetyksi lastensuojelulain 27 a §:n mukaisesti välttämättömät tiedot lastensuojelulaissa säädettyjen määräaikojen toteutumisen seurantaan ja valvontaa koskevaan kyselyyn.

Määräyksen noudattamisen valvonta

Kaavin kunnan tulee toimittaa Itä-Suomen aluehallintovirastolle selvitys vireille tulleiden lastensuojeluasioiden sekä palvelutarpeen arviointien käsittelyajoista sekä määräaikojen ajan tasalle saattamisen vuoksi tehdyistä jatkotoimenpiteistä viimeistään 15.3.2021. Selvityksessä tulee mainita myös lastensuojelun käytössä oleva henkilöstömäärä tehtävittäin.

Itä-Suomen aluehallintoviraston osoite on: Itä-Suomen aluehallintovirasto, PL 2, 13035 AVI. Sähköinen asiointiosoite on: kirjaamo.ita@avi

Selvityksessä tulee mainita diaarinumero ISAVI/4641/2021.

Mikäli Kaavin kunta ei anna selvitystä määräaikaan mennessä, aluehallintovirasto ryhtyy toimenpiteisiin mahdollisen uuden määräyksen asettamiseksi uhkasakolla tehostettuna.

Aluehallintoviraston ratkaisun perustelut

Asian arviointi ja johtopäätökset

Määräys

Itä-Suomen aluehallintovirastoon 14.10.2021 saapuneen Kaavin kunnan selvityksen perusteella aluehallintovirasto katsoo, että

lastensuojelulaissa säädetyt määräajat ylittyvät edelleen siten, että uuden määräyksen antaminen on perusteltua. Aluehallintovirasto ei voi saamiensa selvitysten perusteella katsoa, että Kaavin kunta saattaisi tilanteen lain edellyttämälle tasolle ilman uuden määräyksen antamista.

Huomautus

Aluehallintovirasto katsoo, että Kaavin kunta on laiminlyönyt lastensuojelun määräaikojen seurannan kannalta välttämättömien tietojen luovuttamisen lastensuojelulain 27 a §:n edellyttämällä tavalla. Aluehallintovirasto katsoo, että huomautusta ei ole perusteltua kohdentaa avointa virkaa hoitaneelle viranhaltijalle, mutta kunnan tulee jatkossa huolehtia lakisääteisten tehtävien suorittamisesta henkilövaihdoksista huolimatta.

Sovelletut oikeusohjeet

Lastensuojelulain (417/2007) 4 §:n 1 momentin mukaan lastensuojelun on edistettävä lapsen suotuisaa kehitystä ja hyvinvointia. Lastensuojelun on tuettava vanhempia, huoltajia ja muita lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavia henkilöitä lapsen kasvatuksessa ja huolenpidossa. Lastensuojelun on pyrittävä ehkäisemään lapsen ja perheen ongelmia sekä puuttumaan riittävän varhain havaittuihin ongelmiin. Lastensuojelun tarvetta arvioitaessa ja lastensuojelua toteutettaessa on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu.

Saman lain 26 §:n 1 momentin mukaan lastensuojeluasia tulee viireille hakemuksesta tai kun sosiaalityöntekijä tai muu lastensuojelun työntekijä on saanut muutoin tietää mahdollisesta lastensuojelun tarpeesta olevasta lapsesta.

Saman pykälän 2 momentin mukaan lastensuojeluasian viireille tulon jälkeen sosiaalityöntekijän tai muun lastensuojelun työntekijän on arvioitava välittömästi lapsen mahdollinen kiireellinen lastensuojelun tarve.

Saman pykälän 3 momentin mukaan lisäksi on tehtävä sosiaalihuoltolain 36 §:n mukainen palvelutarpeen arviointi, jollei arvioinnin

tekeminen ole ilmeisen tarpeetonta. palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä selvitetään lastensuojelun tarve, ellei asia ole selvästi luonteeltaan sellainen, ettei lastensuojelun tukitoimia tarvita

Saman pykälän 4 momentin mukaan arvion lastensuojelulain mukaisten palvelujen ja tukitoimien tarpeesta tekee sosiaalityöntekijä. Sosiaalityöntekijä arvioi lapsen kasvuolosuhteita sekä huoltajien tai muiden lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavien henkilöiden mahdollisuuksia huolehtia lapsen hoidosta ja kasvatuksesta. Arviointi tehdään kyseessä olevan tapauksen olosuhteiden edellyttämässä laajuudessa. Arvioinnin tekemiseksi sosiaalityöntekijä voi tarvittaessa olla yhteydessä lapselle läheisiin henkilöihin sekä eri yhteistyötahoihin ja asiantuntijoihin siten kuin sosiaalihuoltolain 41 §:ssä säädetään.

Saman pykälän 5 momentin mukaan palvelutarpeen arvioinnin tekemisessä on noudatettava, mitä sosiaalihuoltolain 36 §:ssä säädetään. Arvio on aloitettava viipymättä ja saatettava loppuun ilman aiheutonta viivytystä. Arvio on aloitettava viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä asian vireille tulosta ja sen on valmistuttava viimeistään kolmen kuukauden kuluessa vireille tulosta.

Lastensuojelulain 27 a §:n mukaan Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) pyytää kunnilta tai kuntayhtymiltä kaksi kertaa kalenterivuodessa lastensuojelulaissa säädettyjen määräaikojen toteutumisen seurannan ja valvonnan kannalta välttämättömät tiedot. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos luovuttaa tiedot edelleen Valviralle sen valtakunnallista ohjaus- ja valvontatehtävää varten.

Sosiaalihuoltolain (710/1982) 56 §:n 1 momentin mukaan, jos sosiaalihuollon järjestämisessä tai toteuttamisessa havaitaan asiakasturvallisuutta vaarantavia puutteita tai muita epäkohtia taikka toiminta on muutoin lain vastaista, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto tai aluehallintovirasto voi antaa määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräystä annettaessa on asetettava määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava.

Saman lain 57 §:n 1 momentin mukaan, jos sosiaalihuollon ohjauksen ja valvonnan yhteydessä todetaan, että kunta tai kuntayhtymä on tämän lain mukaista toimintaa järjestäessään tai toteuttaessaan menetellyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirasto voivat antaa kunnalle tai kuntayhtymälle taikka virheellisestä toiminnasta vastuussa olevalle virkamiehelle huomautuksen vastaisen toiminnan varalle.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen liitteenä olevan valitusosoituksen mukaisesti.

Sosiaalihuoltolain (710/1982) 57 § 3 momentin perusteella aluehallintoviraston antamaan huomautukseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Sosiaalihuollon ylitarkastaja

Satu Syrjälä

Ylitarkastaja

Taija Liukkonen

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti viimeiseltä sivulta ilmenevin tavoin.

Lisätiedot

Lisätietoja antaa tarvittaessa ylitarkastaja Taija Liukkonen, puhelin 0295 016 800 (vaihde)

Jakelu ja suoritmaksu

Kaavin kunta, saantitodistuksella

Päätös on maksuton.

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, Valvira
(V/24183/2021)

Tämä asiakirja ISAVI/4641/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ISAVI/4641/2020 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Liukkonen Taija 03.12.2021 15:15

Ratkaisija Syrjälä Satu 03.12.2021 15:14